

մը թողնուի՝ Կեանքի և Կրթության համալսարանի մասին իր ցնորարկած անդամներին՝

— Գեղեցիկ ներքին մը լուսնալուսին տալիս էր իրեն, անմահական գոհունակ ունեւոր մը։

— Կը հասկնամ, այո, նորէն աւազակներ եմ դարձած քու ցնորարկ հեղինակիդ, յարեց մտերիմս։

— Որքան դու, նոյնքան և ես. սոսկապետի պէս նախ ինքզինքն կը գտնապարտեմ, ապա քեզ և ուրիշները։

Ու իմ բոլոր պերճախօսութիւնս ինծի օգնութեան կոչելով անդրադարձայ թէ՛ որքան ծիծաղելի պիտի ըլլայինք մենք և բոլոր «մեզի պէս»-ները երբ ուզէինք մեր կուրծքերուն վրայ հպարտութեամբ պտտցնել «գրգռներու» պիտակները. թէ որքան մանուկ էին մեր հոգիները ամէն բանի կարող ըլլալու իրենց յաւակնութեան և ամեն բանի արժանի ըլլալու իրենց միամիտ յանձնապատասխանութեան մէջ։

— Բայց ամեն մեծ գրագետ ալ մեզի պէս է սկսած, ըսաւ բարեկամս զիս ընդմիջելով և ինքնադարպասով ճիշդ մը փորձելով։

— Այո, մեզի պէս շարունակեցի ես, բայց, ոչ ճիշտ մեզի պէս, որովհետեւ մենք շատ շուտ անձնատուր կըլլանք փառքի պատրանքին, և այս թերութեան պատասխանատուութեան ժեմագոյնբաժնիւնքին առաւելագէտ ուրիշներուն քան թէ մեր վրայ՝ ձեռն-

մարիտ քննադատութեան մը պակասը մէկ կողմէ, և սխալ գնահատում մը միւս կողմէ ասպարէզ առած են մեր խօսքը և անհամակարգութիւններուն։ Այս միջադէպը առիթ մ'իշխաւ որ անդրադառնալով ինքզինքնս և անհամակարգութեանս առարկայ դարձած խնդրոյ մը, ի՞նչ է «գրողի կենսութեան» կամ լաւ ևս է ըսել նորընծայ գրողներու մշակած արդի գրականութիւնը ուր «հանճար-ներու» բովանդակ վարպետութիւնն կը կայանայ ճարտարօրէն գործածել այլ-ևս իրենց իսկական արժէքը կորսնցուցած բառերը, ճատրակի մը քաւերներուն նման, և անոնցմով յօրինել գեղեցկօրէն հիւստած ու զարդարեալ յախադասութիւնն յաճախ Որոնց իմաստը իրենք ալ կ'ազդեցանան։

— Իրաւունք ունիս, ըսաւ մտերիմս, և սակայն այս ամենուն մէջ կայ մը խիթարական կէտ մը—ըլլալու, ձգտելու, հասնելու ճիշդ «փառքի տենջը», զորս կարելի չ'է անտեսել։

— Բայց մեր տենջերն ու ճիշդը արդիւնաւորելու համար կը կարօտին երկու բանի, նախ կը պահանջեն մեզմէ անսահման համեստութիւն և երկրորդ զիրենք համակարգելու և ուղղելու կոտորելագործելու կարող ըլնալու ուժերը։

Մինչ չ'ընդհանաւորանալով արդարեւ ժողովներով ու ամբաստանողի բաղխումքով կ'ստիպէր զմեզ վերջ դնել մեր խորհրդացութեանց։

Տ. ԹՈՒԳՈՄ

ԱՆՔԱՆՆԱԿԱՆ ԶԱՆՈՒՄ

ԱՆՔԱՆ ԶՈՅՍՍ

Ըսաւ.— «... Գեղ չեմ սիրած»
Մեղքս ի՞նչ էր չըսած,
Հե՛ռացաւ ու զընաց,
Արեւս, ախ մա՛ր մըտաւ...։

Ետին սառեա՛ր ձգեց՝,
Երազի պէս անցաւ,
Վա՛րդ էր սիրտը՝ փեթտեց,
Կոխկոտեց ու անցաւ...։

Ըսաւ.— «Զըլլայ թէ լաւ...»
Ու քաղցր ծպտեցաւ,
Պարկի պէս անցաւ,
Հոգիս առաւ, փախաւ...։

Թոյս մը չի կա՛յ արդեօք
Արեւն ու լուսնին...
Տենջի՛րս իմ համօրէն
Մահուան արդ կը քայլեն...։

Ձէ՛, չէ՛, ահ դեռ ո՛ղջ է...
Գուցէ՛ օր մը զղջայ,
Կորած սէ՛րը ողբայ,
Եւ ինձ, կրկի՛ն դառնայ...։

Ս. ԶԻԶՄԵՃԵԱՆ

եղած է կեդրոնացման սկզբունքը, որ հակառակ երկրին Հանրապետական գրութիւնը ընդունելուն պահանջուած է։

Ֆրանսա իր հիմնական դաւանանքը կազմող այս սկզբունքին վրայ է որ պիտի կազմակերպէ անշուշտ իր հոգաւարութեան ենթարկուած Հայաստանը. ինչ որ Դաշնակցականներու ծրագրին էական մէկ սկզբունքը եղող ապակեղրոնացման դաւանանքին հետ խոտոր կը համեմատուի։

Դաշնակցական - Նահանգային դըմբիւնը զոր հաւանօրէն այդ կուսակցութիւնը պիտի ուզէր ներմուծուած տեսնել Հայաստանի մէջ, Միացեալ Նահանգներու հոգաւարութեան անմիջական հետեւանքներէն մէկը պիտի ըլլար, որ սակայն այսօր տեսակ մը անկարելիութեան պիտի մատնուի, եւ թէ Ֆրանսա ստանձնէ հոգաւարութիւնը։

Թեոյ Ֆրանսա դառնալով Հայաստանի հոգաւար, պիտի ջանայ հաստատել հոն իր ստեղծարարութիւնը և զինուորական վարչութիւնը՝ ինչպէս Կիլիկիոյ մէջ օրինակը տեսնուեցաւ։ Դաշնակցութիւնը հոս ալ պիտի ենթարկուի յուսախաբէման մը. վառելի իր բոլոր ջանքն էր թոյլ հակողութեամբ մը միայն սահմանափակել հոգաւար պետութեան միջամտութիւնը և ներքին գործերու մէջ պահել գործելու ազատութիւնը, որ շատ փափաքելի պիտի ըլլար եթէ մենք անոր արժանի ցոյց տայինք։

Ամերիկա այդ հաւանականութիւնն ալ կ'ընծայէր մինչ Ֆրանսա շատ տարակուսելի է որ աստիճանով կապերով բաւականաճախ և ներքին ու անուղղակի միջամտութիւնէ հեռու մնայ։

Ասանք ամենը ցոյց կուտան թէ Ֆրանսական հոգաւարութիւնը իրականութիւն դարձած օրուան հետեւալ օրը հայ կեանքի մէջ խոշոր յեղաշրջում մը պիտի պատահի և ազգը իրեն համար նոր ուղի մը գծելու պարտաւորուած պիտի ըլլայ։

ԱՐԳԱՄ ԱՆԳԵԶԱՅԻ

ՀՐԱԻԷՐ

Ու է բանակի մէջ ծառայութիւն կատարած բոլոր սպաներն ու զինուորները, ինչպէս նաև Միութեանս ծրագրին և ընդգրկած ուղղութեան համակիր քաղաքացիները, կը հրաւիրուին անդամակցել Միութեան՝ և ուժ տալ անոր գործունէութեան։

Տեղեկութիւններու համար դիմել Հայ ժողովուրդի տան մէջ՝ Միութեան կեդրոնատեղին՝ ամէն օր ժամը 6.8, իսկ Կիրակի օրերը 10—11։

Հ. Գ. Ս. ՄԻՈՒԹԻԻՆ

ԱՐԹԻՐ ՀԻՆՏԷ՛ ԱԸՆ

ԵՒ

ԼՕՅՏ ԶՕՐՃ

Ուրիշէն մասնակի ընտրութեան հետեւանքով Մ. Հինտէրսընի մուտքը բրիտանական խորհրդարանէն ներս, «Լէյպօր Բարթի» (աշխատական կուսակցութիւն) իր դարձուց իր ճշմարիտ պետը, որուն ազդեցութիւնը քսան տարին ի վեր, կուսակցութեան մէջ գերակշիռ մնացած է, հակառակ յառաջապահ յեղափոխականներու թափած ճիգերուն, որոնց մէջ կային Մ. Բաւէյ, Մաքսուալ և Ֆ. Սընտըն։

Այս առթիւ, «Գործնադրական» հանդէսը, Մ. Արթիւր Հինտէրսընի կը նուիրէ, շատ վաւերական ուսումնասիրութիւն մը, որ կը բնորոշուի անոր քաղաքական զարմանալի ասպարէզին նկարագրող մանրամասնութիւնները։

«Արթիւր Հոբզբայր» ինչպէս իր կողմնակիցները կը կոչեն զինք, ծնաւ Կըլասօրի մէջ 1863ին, և հազիւ տասնամեկ տարեկան, աշակերտուած թեան մտաւ իբր ձուլիչ նիւթաւոր գործարանի մը մէջ։ Կը պատկանէր Ուէսթ-յական ընտանիքի մը, ամենախիստ ոչ-Անկլիքանեան ազանդ մը, պղտիկ հասակէն նուիրուեցաւ բարեկազմի գործերու և քիչ յետոյ դարձաւ ամէնէն գնահատուած աշխարհական քաղաքական միւս Այթմ տակաւին, կատարեալ ժողովուրդ և ևս ունեւորուած Ուէսթ-յական մըն է, որոնց համար Ստուտարտընը մնարի գիրքն կը կազմէ, և կը փնտռուի բողոքականութեան ամենէն խիստ այս ազանգին իբր ամէնէն վստահ քաղաքականէն մին։ Կը բաւէ որ Մ. Հինտէրսըն քաղաք մը գտնուի, որպէսզի անմիջապէս դան իրմէ խնդրելու որ քաղաք տեղական եկեղեցիին մէջ։

Իբր քաղաքական բեմադասաց, պահած ի իր քաղաքի ձեւերը և շէշուր, հրետորութիւնէ զոյ պերճախօսութեան մէջ։ Ան «Հիտակ խոսող մարդն» է, ինչպէս կ'ըսեն։ «Ինչո՞ւ իւրիշ իրաւներու թիւն է, առանց չփման մէջ ըլլալու «Լէյպօր Բարթի» ձախակողմին հետ, խորքով՝ սահմանադրական և հակառակորդ՝ ուղղակի գործողութեան։

Երբոր խորհրդարան մտաւ առաջին անգամ, 1903ին, ամիջապէս մեծ հեղինակութիւն մը ձեռք բերաւ իր խմբակին վրայ, և բնական կերպով մ'է որ, իրեն մտածեց Պ. Ասքուիդ, երբ 1915ին վճռեց դահլիճի մէջ առնել աշխատանքական մը, Նախագահ «Պօրտ օվ Ետիքէյըն» ի յետոյ «Բէյ-մասթըր ճէնըրը» (ընդհ. գանձապետ) Մ. Լօյտ ձօրճ, երբոր 1916 Մեպտեմբերին կազմեց իր ազգային նախարարութիւնը, նշանաւոր «Ուոր-քապի-նէթ» ին (պատերազմի դահլիճ) մէջ առաւ Մ. Հինտէրսըն, որ քաղաքացած էր Լօյտ Միլնիէն, Լօյտ Քըրքընէ, և Պօնար Լօ է։

Ռուսական գործերու առիթով է որ Մ. Հինտէրսըն աւրուեցաւ վարչապետին հետ, և այս այնտեսակ պարագաներու մէջ, որոնք նոր երեսան կեդրոն և որոնք բաւական հետաքրքրաշարժ են 1917ին Մ. Լօյտ ձօրճ Մ. Հինտէրսընը առաքելութեամբ Ռուսիա կը զրկէր Արդ, «Լէյպօր Բարթի» ի այս լիտը, իր ընտրական պայքարի, պահուն Ուիլքէսի մէջ, պատմած է թէ, ինք Ռուսիա մեկնած է իրաւասնութիւններով, որոնց զօրութեամբ թիւարտուած էր Անգլիա զրկելու, թիւթօլիտար բրիտանական զեպան սըր ձօրճ Պիւքարտըն և ինք տնցնելու այդ պաշտօնին՝ — որ կարժէր 8000 սթերլին տարեկան Երբոր հասաւ եղաւ թէ, այս որոշումը անիրաւ և սխալ տուիքներու հետեւած արձուած էր, թէ սըր Պիւքարտըն արժանի չէր շնորհազրկութեան, միւս Հինտէրսըն հեռագրեց Լօնտոն իր վերադարձը ըսելով թէ պէտք էր որ զեպանը մնար իր պաշտօնին վրայ։

ՊՕԼՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

(Մեր մասնաւոր քղաքական)

Կ. Պօլս, 25 Դեկտեմբեր 1919

Երէկ «Ժողովուրդ» հրատարակեց հետադիր մը օր Բարիդի իր մասնաւոր թղթակիցէն ստացած էր։

Այդ հետադիրը կը հաղորդէր թէ «Հայկական անկախութիւնը պիտի ճանչցուէր սրտ վերապահութեամբ և հոգաւարութիւնը հաւանաբար պիտի արուէր Ֆրանսային»։

Այս լուրը որ կը խանդավառէր հայ հասարակութիւնը ցոյց կուտայ թէ Լօնտոնի բանակցութիւնները ուր վճռուած է թուրքիոյ բաղդը, բոլորովին մեզի չեն անտեսած և Հայկական խնդրոյն ալ տրուած է լուծում մը։

Հայկական Հանրապետութեան ճանաչումը Եւրոպայի կողմէ մեծ քայլ մըն է դեպի վերջնական լուծումը։

Այն օրը որ այդ ճանաչումը իրականութիւն մը դառնայ հայկական խնդրը այլեւ «Խնդիր» այսինքն վէճի ու բանակցութեան ատարկայ մը ըլլալը կը դադարէ և կ'ըլլայ ինքնաշարժ ինքնաբերական իսկական և լայն առաւել։

Գալով հոգաւարութեան խնդրոյն կը կարծենք թէ Ամերիկայի դասաւորութեան յետոյ, մեզի համար ուրիշ ճար չէր մնացած եթէ ոչ դիմել ուրիշ հոգաւարութեան մը օժանդակութեան։

Եւ այդ ուրիշներուն մէջ Ֆրանսա կը ներկայացնէր միակ յարմարութիւն ունենալը, քանի որ Անգլիա ինքզինքն կը հաշակէր չափազանց ծանրաբեռնուած նոր հոգիներ ոտանձնելու։

Ֆրանսական հոգաւարութիւնը կը կարծենք թէ սա առաւելութիւնն ալ պիտի ապահովէ որ Կիլիկիա անբաժան մասը պիտի ըլլայ Հայաստանի, և երկու հայաստաններ ստեղծելու անհնարութիւնը՝ որ պահ մը կը մտածուէր, չպիտի գործադրուի։

Իսկ հայկական անկախութեան ճանաչման անմիջական ու զիսաւոր հետեւանքներէ մէկն ալ սա պիտի ըլլայ որ հայ հոգաւարութիւնը դոնէ խնամատարական գործերու համար

փոխառութիւններ կ'ընելու կարելիութիւնը պիտի ունենայ, և հանգանակութեան պէս ողորմելի միջոցներով իր պիտանէն հաւասարակշիռութեան, փոխառութեամբ հայթայթուած ծախքերով իր պէտքերը պիտի հոգայ, յետոյ տարիներու ընթացքին իր սարքերը տալու համար։

Եւ ասիկա պիտի ըլլայ իսկապէս փրկութիւնը հայ որբերուն և տարազերաններուն համար։

Թեոյ վերաշինութեան աշխատանքին կարելի պիտի ըլլայ այժմէն ձեռնարկել և զայն մաս առ մաս իրաւորեալ և ներգաղթը կատարել այնպիսի պայմաններու մէջ որ տանելի ըլլան։

Մինչև մանրամասնութեանց հասնելը բնական է կարելի չէ վճռապէս կարծիք մը յայտնել, սակայն ամեն պարագայի մէջ նոր կացութիւնը նոր ալ հետեւանքներ պիտի ունենայ մեր ազգային նկարագրին վրայ։

Դաշնակցական շրջանակներու համար Ֆրանսական հոգաւարութիւնը կը կարծենք թէ շատ հաճելի չէ։ Այս խորհի ամենէն «քաղաքական» պոռթկումը կառավարութեան հոգաւար դառնալը Հայաստանի իրապէս տխուր բան մըն է կուսակցութեան մը համար որ տիրապետել բայց մանաւանդ կազմակերպել կուզէ Հայաստանի մէջ «քոմիւնիստ—բանւորական» կառավարութիւն մը և հիմնարկութիւններ։

Դաշնակցականները Ամերիկայի հոգաւարութիւնը ընդունած պարագային կը կարծենք թէ մէկ աստիճան մը կարելի պիտի ըլլար իրենց համար գործադրել իրենց ծրագրերը և անարգել շարունակել իրենց գործունէութիւնը, քանի որ Մ. Նահանգները ամենէն լայն հայեացք ունեցող պետութիւնն էին աշխարհի։

Դաշնակցականները իրաւունք ունին ուրիշ կերպով մըն ալ մտահոգ ըլլալու։ Ֆրանսական կառավարութեան հնօրեայ գրութիւններէն մէկը

ՎԵՐՋԱՊԵՏ

Հասան արեւմտեան իշխան
անհամբերութեամբ սպասում
է ինքեւրահոյակ ԶԵՆԻԹ ժա-
նապոյցները:

ԿԸ ԵԱՌՈՒՆՆԵՐ

ՎԱՅԱՆ ԶՄԻՌՆԱԿԵՍԵԱՆԻ

Վաճառատունը ի Զուրա Պեհես-
թէն, թիւ 13 — 15:

Ընդհանուր ներկայացուցիչ
Իզմիրի, Գոնիայի, Գրուայի,
Աստանայի նահանգներուն եւ Ար-
շիպիդագոսի կղզիոյ:

Կը ծախսին նաեւ ամեն
աւ ժամագործներուն ինք:

ԲԱՐՍԻԹՈ Գ. ԵԱԳՈՒԷԼ

ԵԱՆՏԵՎԻ ՈՒՆ 7

(Փէլաիմալ՝ Ի պաշտ)

Անոնք որ կ'փափաքին Զամիշի
զուտ օդի գործածել, անորաւ մաքուր
եւ խնամով պատրաստուած, թող զի-
մեն վերելի հասցէին, թէ մեծաքանակ
եւ թէ փոքրաքանակ գնումներու հա-
մար:

Գինը Մէլ ՄԻ Օնսի 50 ՂԻՇ:

Անհատաւորի գին մը, որովհետեւ
այս ըմպելիի արտադրութեան համար
պատրաստուած է, բայց արտադրեալ
ընդ չըլլալով տեղւոյս վրայ վաճառել
սրտուած է այս ածան գնով:

ԿԱՆԱԳՈՐԾ

ԵԱՐՈՒԹԻՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Ս. Ստեփաննոսի փակին մէջ)

Հիւանդութեան եւ կահագործութեան
արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ
գործեր վերջին կտաւարելութեամբ կը
չինէ: Կ'ստանանք ամեն տեսակ յանձ-
նառութիւններ:

Մաքուր եւ խնամեալ գործ:

Գիները չափաւոր:

ԺԱՂՎՈՒՐԴԻ ԶԱՅՆԸ

Օր-Յիւլի Կալէնդար Եւ հաշուարկ
Խմբագրապետ:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹԱԿՈՐԵԱՆ

Տարեկան բաժնեգին 700 ՂԻՇ:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԱՆԿՈՋԵԱՆ

ԲԱՐԱԼԷԼ ԹԻԻ 30

ԳՈՐԾԵՐՆԵՐ

ԲԱՆԻՆԻ ԵՒ ԶԵՂՎԱՐ

ՇՈՒԳԻՆ ԵՒ ԳՈՐԾԵՐՆԵՐ

Օրական 8000 օխա արտադրող պարզ եւ պիտակախառն

ԼԻԻԲՍԻ ԶԷԼՎԱ

ՄԱԿՈՒՐ, ԶԱՄԵՂ ԵՒ ԱԺԱՆ

Կ'ընդունին մեծաքանակ յանձնարարութիւնք լիբսի տեսակները կը
ծախսին վերելի հասցէին եւ Հայոց Թագ, Պալատներէ վա-
ճառատներ:

ՍՊԻՐԻԿՐՈՒԹԻԻՆ

Կրակի դէմ

NATIONAL UNION SOCIETY LTD.

LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD.

LONDON

Ծովային

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD.

LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆՆԵՐ

Լ.ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թերթիս ժաւադը աւելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ ի վի-
ճակի եմք աւելի լայն տեղ մը տալ ժամուցանաց-բաժնին, նոյնիսկ
եթէ ամեն օր հարկ ըլլայ միեւնոյն ժամուցումն կրկնել, ինչ որ
աւելից առաջ ի վիճակի չէիմք ընելու:

Գոհացուցիչ պայմաններ փոքր կամ մեծ, մէկ կամ աւելի ժա-
մուցմանց համար:

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուրնէ մինչեւ կես գիշ:

ԿԱՆԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

Մ. Յ. ԲԱՐԹԻԿԵԱՆ (22)

ԼԵՈՆԱՐՏԱ

ՊԵՏՐՈՍԱԹԵՐՆԵ ՊԵՏՐՈՍՈՍ

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Զարմանալի ես,
Ակօթ:

ԱԿՕԹ. — Այո՛, սակայն պէտք չէ
որ ետ եղածին աւելի գէշնամ ձեր եր-
կուքին լինու ալ, ամէն պարագայի
տակ: Որովհետեւ միշտ այդ կերպով
գիտել կարգադրած չէր խնդիրը: Հաս-
տատու հեկեկանքի նման բան մը կը
բարձրանար կոկորդէս: Սակայն այդ
միջոցին սովոր էի լրջօրէն խօսել ու
ըսել ինքնիշխան թէ՛ նոյնիսկ եթէ
անձնական երջանկութիւնս է որ կը
զոհէի քու սիրոյդ, մեծ բան մըն էր
քեզի համար ընել այդ Ո՛հ, հազար
անգամ ոչ, եւ նոյնիսկ նկատելով թէ
Հակապարթ զիս չսիրեր այլ ես պատ-
րաստ չէի՝ անհատական զգացումներս
յողթել կարենայ Անտարակոյս վա-
տուածին պիտի ըլլար չկարենալ: Թէ
ա՛լ պէտք չէ որ խորհիմ իր մասին
եթէ չսիրեր զիս:

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Ակօ՛թ, չեմ կրնար
բացատրել թէ որքա՛ն կ'սքանչանամ
քու վրայդ, որքա՛ն կը սիրեմ քեզ ու
որքա՛ն հպարտ եմ քեզմով:

ԱԿՕԹ. — Ո՛հ, մօրաքոյր, ես այն-
քան գնահատած չէի քեզ, ինչ որ էիր
ինծի հանդէպ որքան այդ միջոցին:
Գիտէի թէ եթէ երբեք ես կարող կըլ-
լայի ունէ մեծ, ունէ իսկապէս բարի
կամ ընտիրարարքի մը, գո՛ւն էիր որ
սպաւորած այդ իմ մէջս: Ու կա-
րելի ամէն առիթ փնտռեցի որ իրա-
կանացեալ այս բանը, փափաքեցայ
ունենալ քեթ ամենանուստ բաժին
մը անոր մէջ, առանց սակայն բա՛ռ
մը կամ հառաջանք մը լսելու ինձմէ:
Ասկից զատ իբր օրինակ միշտ քեզ
ունեցայ առջեւ, որովհետեւ գիտէի
թէ ինծի համար ըրիր գուն այդ բանը
եւ յիշելու ըստ բաւականի ըրած էիր:
Փայլուն ազդանշանի մը նման էր քո
օրինակդ ինծի, մօրաքոյր:

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Ակօ՛թ:

ԱԿՕԹ. — Սակայն այդ մասին գուն
այնքան ուրախ չես երեւար որքան
որ ես եմ: Տակաւին չեմ հասկնար թէ
ինչպէս պատահեցաւ այս բոլորը:

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Այո՛, սակայն ար-
դի՞ւնքը:

ԱԿՕԹ. — Ամենասիրելի՛ս, ամէն
ինչ գիտես՝ այդ մասին: Ո՛հ, իրաւ

է, չես գիտեր: Զմռնամ ըսել այդ
պարագան եթէ ոչ պիտի չկրնաս հա-
կնալ թէ ինչու այդքան տխրաբօրէն
վարուեցայ Եպիսկոպոսին տունը:

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Զե՛:

ԱԿՕԹ. — Լա՛, կը տեսնե՞ս որ երբ
ես լիցուած էի քեզ երջանկացեալու
համար ինքզինքս գոհելու այս փառա-
յից մտադրութիւնով, կանոնաւոր զա-
րոյթի մը գալը կ'զգայի վրաս, որով-
հետեւ փոփոխութիւն չեր նշմարեր:
Հակապարթ վրաս, կամ աւելի՛ ճիշտը
խօսելու համար, չհասկցա՛ւ իսկ կար-
ծես երազի մէջ կը պատէր: Տարօր-
նակ չէ՞ թէ ինչպէս բան մը կ'առաջ-
նորդէ մէկտիւն: Զգացումս զօրաւոր
էր քան ինչ որ կ'երեւակայէի, քանզի
երբ Եպիսկոպոսը ուզեց արհամարհել
քեզ — կռակէն տրուած: Գաշտի
հարուածի մը կը նմանէր այդ ալ: —
Սաստիկ բարկացայ Հակապարթին, փո-
խանակ երազելու, որքա՛ն չըլլա-
լան համար այս բանը: Զե՛մ գիտեր,
սակայն լա՛ւ, գուն ինքզինքս քեզ
ինչ պատահեցաւ: Դուքս զլսորեցի
միտքս եկած տուջին խօսքը ու ան
ալ գարշելիօրէն ըրիտ էր: Բարկացած
էիք: Ետոյ բարեկամացանք ու կրկին
հեռացանք իրարմէ, եւ յետոյ մօրա-
քոյր —

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Եւ յետոյ:

ԱԿՕԹ. — Յետոյ խորհեցայ այս բո-
լորին վրայ: Անոր մասին ըսած բոլոր
գիտելիք բաներդ աւելի եւ աւելի ուժգ-
նօրէն միտքս եկան տուն երթալու
ատենիս: Ես քեզ գտայ միշտ ճանչ-
ցածիս չափ ազնիւ ու քաղցր: Մինչեւ
հոս սքանչելի էի: Նաեւ — Օգը՛,
պայծառութիւնը, միջոցի զգացումը
իսկ լիճը հանդարտ էր գրեթէ միշտ,
որովհետեւ պատուաւորուած էր: Եւ ըս-
քանչէր լուծութիւնը, մանաւանդ եւ
ընկոյնիս Այսպէս բժշկուեցաւ ան ինչ-
պէս որ կը բժշկուի վերջ մը:

ԼԵՈՆԱՐՏԱ. — Ինչ բան բժշկուեցաւ:
ԱԿՕԹ. — Սրտիս ցաւը, մօրաքոյր:
Անհետացան ամբողջ զօրաւորութիւն-
ներ: Ըսածիդ պէս ազնիւ ու անկեղծ
ըլլալը գիտեմ Հակապարթին: Եւ քու
կի՛ն ալ, մօրաքոյր: Գիտէի թէ ձեզ-
մէ ոչ մէկը պիտի ուզէր, նոյնիսկ ան-
գիտակցութեամբ, վայրկեան մը ցաւ
պատճառել ինծի: Որքա՛ն բարի էր
գիտնալ այս պարագան: Այնքան հան-
տանէր, այդ մասին երբ կը խորհէ՛,
նստած տեղոյ: Այսքա՛ն երջա՛նք
էի: Ո՛հ, որքա՛ն կը սիրեմ Հակա-
թը: Ու յետոյ մեծ մայրիկին նստ կը
հասաւ —

(Շարունակ)